

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE12219

[6575]-34CR

First Year B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

101 : Foundation of Physical Education

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in brief any four of the following.

[4×10=40]

- a) Explain the history of Ancient Olympic.
- b) Explain the difference between pragmatism and Realism.
- c) Describe the contribution of the USA in the field of Physical Education & Sports.
- d) Explain challenges in school for Physical education Teacher & Suggest solutions.
- e) Define Physical Education & explain scope of Physical Education.
- f) Write down physical education development in India after independence.

Q2) Answer the following.

[4×6=24]

- a) Write down the Spartan education system.
- b) List out career opportunity in sports & Physical Education.
- c) Write down application of idealism in Physical education.
- d) Explain the inequality issue related to Physical Education Teachers compared to other subject teachers.

Q3) Short Notes.

[4×4=16]

- a) Gender inequality solutions
- b) Olympic Flag
- c) Sachin Tendulkar
- d) Any 2 definitions of Sports Sociology

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PE12219

[6575]-34CR
First Year B.P.Ed.
PHYSICAL EDUCATION
101 : Foundation of Physical Education
(2015 Pattern) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही चारचे थोडक्यात उत्तर द्या : [4×10=40]

- अ) प्राचीन ऑलिंपिक इतिहास स्पष्ट करा.
- ब) व्यावहारिकता आणि वास्तववाद यातील फरक स्पष्ट करा.
- क) शारीरिक शिक्षण आणि क्रीडा क्षेत्रात अमेरिकेचे योगदान स्पष्ट करा.
- ड) शारीरिक शिक्षणासाठी शाळेतील आव्हाने स्पष्ट करा शिक्षक आणि उपाय सुचवा.
- इ) शारीरिक शिक्षणाची व्याख्या करा आणि शारीरिक शिक्षणाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- फ) स्वातंत्र्यानंतरचा भारतातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास लिहा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [4×6=24]

- अ) स्पार्टन शिक्षण पद्धती लिहा.
- ब) क्रीडा आणि शारीरिक शिक्षणातील करिअरच्या संधींची यादी करा.
- क) शारीरिक शिक्षणात आदर्शवादाचा वापर लिहा.
- ड) इतर विषयांच्या शिक्षकांच्या तुलनेत शारीरिक शिक्षण शिक्षकांशी संबंधित असमानतेचा मुद्दा स्पष्ट करा.

प्र.3) टिपा लिहा. [4×4=16]

- अ) लिंग असमानता उपाय
- ब) ऑलिंपिक फ्लॅग
- क) सचिन तेंडुलकर
- ड) क्रीडा समाजशास्त्राची कोणतीही 2 व्याख्या

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-12097

[Total No. of Pages : 4

[6575]-35

B.P.Ed.

102 : PSYCHOLOGY OF LEARNER
(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4) :

[40]

- a) What is Sports Psychology? Describe importance of Sports Psychology to Physical Education Teachers.
- b) Define and Classify Spectators.
- c) Define Anxiety and Explain types of Anxiety with suitable Sports Examples.
- d) Define Attention and Explain Types of Attention.
- e) Describe the classical conditioning method by Pavlov.
- f) Describe Early Childhood Stage (4-7 yrs.) - *General Behaviour, Motor Development and Training Implications.*

Q2) Answer in brief :

[24]

- a) Laws of Learning
- b) Role of Learner
- c) Types of Motivation
- d) Types of Stress

P.T.O.

Q3) Short Notes (any 4) :

[16]

- a) Transfer of Learning
- b) Principles of Growth & Development
- c) Classification of Personality - Sheldon
- d) Onsite Anxiety Reduction Techniques
- e) Qualities of Successful Leaders

Total No. of Questions : 3]

PE-12097

[6575]-35

B.P.Ed.

102 : PSYCHOLOGY OF LEARNER

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही चार) : [40]

- अ) क्रीडा मानसशास्त्र म्हणजे काय? क्रीडा मानसशास्त्राचे शारीरिक शिक्षण शिक्षकासाठीचे महत्वाचे वर्णन करा.
- ब) 'प्रेक्षक' व्याख्या द्या आणि वर्गीकरण करा.
- क) चिंतेची व्याख्या द्या आणि क्रीडा उदाहरणासह चिंतेचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ड) अवधान - व्याख्या द्या आणि अवधानाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- इ) पवलोव यांची अभिजात अभिसंधान पद्धतीचे वर्णन करा.
- फ) पूर्व शैष्यावस्था सविस्तर स्पष्ट करा (4-7 वर्ष) - सामान्य वर्तन, कारक अध्ययन व प्रशिक्षण परिणाम.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [24]

- अ) अध्ययनाचे नियम
- ब) अध्ययनकर्त्याची भूमिका
- क) प्रेरणेचे प्रकार
- ड) ताणाचे प्रकार

प्रश्न 3) टीप लिहा (कोणत्याही चार) :

[16]

- अ) अध्ययन संक्रमण
- ब) वाढ आणि विकासाची तत्वे
- क) शेल्डन यांनी दिलेले व्यक्तिमत्त्वचे वर्गीकरण
- ड) त्वरित चिंता कमी करण्याचे तंत्र
- इ) यशस्वी नेत्यांची गुणवैशिष्ट्ये

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-12098

[Total No. of Pages : 4

[6575]-36

B.P.Ed.

**103 : LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION &
SPORTS**

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the following answers in detail (Any Four) :

[40]

- a) Differentiate Effective and Ineffective learning environment with example.
- b) How Academic Learning Time (ALT- PE) is achieved in PE.
- c) Write the objectives of Physical Education.
- d) Explain any two student centric teaching styles with example.
- e) Discuss the concepts of Refinement, Extension and Application with examples.
- f) Write the lesson note for Dribbling.

Q2) Write the following answers in short :

[24]

- a) Explain various stages of skill learning with example.
- b) Explain advantages of using Slanty Rope and Self-Adjusted Target approach of teaching PE with example.
- c) Explain Curriculum planning in PE.
- d) Write Cues, Extensions and Applications for striking skill.

P.T.O.

Q3) Short Notes (Any Four) :

[16]

- a) Physically Educated Person
- b) Preventive Classroom Management
- c) Inclusive style of teaching
- d) Types of Feedback in Physical Education class
- e) Protocols in PE Class

Total No. of Questions : 3]

PE-12098

[6575]-36

B.P.Ed.

**103 : LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION &
SPORTS**

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) : [40]

- अ) प्रभावी आणि प्रभावहीन अध्ययन वातावरणातील फरक उदाहरणासह लिहा.
- ब) शारीरिक शिक्षण तासात शैक्षणिक अध्ययन कालावधी कसा चांगला राखता येईल?
- क) शारीरिक शिक्षणाची उद्दिष्टे लिहा.
- ड) कोणत्याही दोन विद्यार्थी केंद्रित अध्यापन शैली उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- इ) सुधारकार्य विस्तार कार्य आणि नियोजन कार्य या संकल्पनांची उदाहरणासह चर्चा करा.
- फ) ड्रिपलिंग या कौशल्यासारखे पाठाचे टाचण लिहा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तरे लिहा : [24]

- अ) कौशल्य अध्ययनाचे विविध टप्पे उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ब) शारीरिक शिक्षण पाठात तिरकस रोप तंत्र आणि स्वनिश्चित लक्ष यांच्या वापराचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- क) शारीरिक शिक्षणातील अभ्यासक्रमाचे नियोजन स्पष्ट करा.
- ड) स्ट्रायकिंग या कौशल्याचे क्लुप्त्या विस्तार कार्य आणि उपयोजन कार्य लिहा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[16]

- अ) शारीरिक शिक्षणाने सुशिक्षित व्यक्ती
- ब) प्रतिबंधात्मक वर्ग नियोजन
- क) सर्वसमावेशक अध्यापन शैली
- ड) शारीरिक शिक्षण तासातील प्रत्याभरणाचे प्रकार
- इ) शारीरिक शिक्षण पाठातील शिष्टाचार

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-12099

[Total No. of Pages : 18

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - MARATHI

(2015 Pattern) (Semester - I)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[40]

- अ) मातृभाषेचे विशेष उद्दिष्टे उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ब) वाचनाची व्याख्या द्या. वाचनचे प्रकार विशद करा.
- क) आदर्श पाठ्यपुस्तकाचे निकष स्पष्ट करा.
- ड) शैक्षणिक साधनाच्या व्याख्या द्या. परिणामकारक अध्यापनासाठी दृढ व श्राव्य साधनाचे उपयोग तुमच्या भाषेत पटवून द्या.
- इ) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीमधील तुमच्यामते सर्वात परिणामकारक पद्धत कोणती? ती तुम्हाला का आवडलेली ते पटवून द्या.
- फ) मातृभाषा शिक्षकाच्या अडचणींवर उपाययोजना सुचवा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[24]

- अ) मातृभाषेचे अध्यापन करतांना अध्ययन-अध्यापन तत्वे कसे उपयोगी पडतात ते स्पष्ट करा.
- ब) मातृभाषेची सद्याः स्थितीविषयी साधक-बाधक चर्चा करा.
- क) पाठ प्रभावी होण्यासाठी पाठाची पूर्वतयारी कशी आवश्यक असते? हे पटवून द्या.
- ड) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीचे प्रकार लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 3) टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[16]

- अ) अध्ययन-अध्यापनाची सर्वसामान्य उद्दिष्टे लिहा.
- ब) वाचनाचे फायदे लिहा.
- क) भाषा समृद्धीसाठी उपक्रम
- ड) काव्य अध्यापनाचे महत्त्व लिहा.
- इ) मातृभाषा शिक्षकाची व्यवसायीक पात्रता लिहा.
- फ) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची उपयुक्तता लिहा.

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - HINDI

(2015 Pattern) (Semester - I)

समय : 3 घंटे]

[पूर्णांक : 80

सूचनाएँ : 1) सभी प्रश्न आवश्यक हैं ।

2) सभी प्रश्नों के अंक दाईं ओर दिए गए हैं ।

प्रश्न 1) निचे दिये गये प्रश्नों के सविस्तर उत्तर लिखे (केवल चार) : [4 × 10 = 40]

- अ) गद्य और पद्य नियोजन का महत्व ।
- ब) प्राथमिक विद्यालयों में हिंदी भाषा सीखने के उद्देश्यों को सविस्तर स्पष्ट करें ।
- क) काव्य शिक्षा के लाभ स्पष्ट करते हुए किसी एक अध्यापन पद्धति को स्पष्ट करें ।
- ड) वचन के रूप और महत्व बताते हुए सस्वर वाचन को स्पष्ट करें ।
- इ) सूक्ष्म अध्यापन की प्रक्रिया को स्पष्ट करें ।
- फ) हिंदी अध्यापक के आवश्यक गुण स्पष्ट करें ।

प्रश्न 2) सभी प्रश्नों के सविस्तर उत्तर लिखें : [4 × 6 = 24]

- अ) रचना कार्य में होने वाली गलतियाँ ।
- ब) दृक्श्राव्य साधनों की जानकारी ।
- क) त्रिभाषा सूत्र ।
- ड) सूक्ष्म अध्यापन का महत्व ।

प्रश्न 3) टिप्पणीया लिखें (कोवल चार) : [4 × 4 = 16]

- अ) भाषा शिक्षण में व्याकरण का स्थान ।
- ब) रचना कार्य सीखने की विविध पद्धतियाँ ।
- क) प्रत्यक्ष प्रणाली ।
- ड) सहायक साधनों का भेद और वर्गीकरण
- इ) मौन वाचन ।
- फ) सूक्ष्म अध्यापन का ज्ञान ।

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - ENGLISH

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4) :

[40]

- a) Explain Gatenby's Objectives of Teaching English.
- b) Explain Content cum Methodology.
- c) Write the difference between Textbook and Reader.
- d) Define Grammar and Explain the types of Grammar.
- e) Explain Story-Telling as a Technique of Teaching English.
- f) Distinguish between Oral & Silent Reading.

Q2) Answer in brief :

[24]

- a) Dramatization
- b) Write merits and demerits of Direct Method
- c) Advantages & Disadvantages of Lecture method
- d) Importance of Teaching Aids

Q3) Short Notes (any 4) :

[16]

- a) General Objectives of Teaching English
- b) Importance of English
- c) Merits & Demerits of Grammar
- d) Evaluation Process
- e) Four Linguistic Skills

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - HISTORY

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any Four questions out of Six :

[4 × 10 = 40]

- a) How can history teachers use technology to enhance the teaching and learning of history and provide students with opportunities for collaboration and interaction?
- b) Write in detail about the major qualities of a history teacher?
- c) What are the different types of teaching tools that can be used to enhance the teaching and learning of history and how can they be selected and used effectively?
- d) Write in detail what are the necessary criteria for evaluating a history textbook?
- e) Explain any two methods in detail by mentioning different methods of teaching history?
- f) Discuss the different types of history. How do these forms contribute to understanding history and the past?

Q2) Solve all questions :

[4 × 6 = 24]

- a) What role can textbooks, documentaries and other media play in teaching history?
- b) What are the primary and secondary sources of history and how can teachers use them?
- c) How do teachers create effective lesson plans of history to encourage students to learn and understand?
- d) What is the importance of the subject of history in the school curriculum?

Q3) Write any Four short notes out of Five :

[4 × 4 = 16]

- a) Interrelationship of History and Geography.
- b) Advantages and disadvantages of lecture method.
- c) Importance of History Teachers Association.
- d) Values inculcated through the teaching of history.
- e) Dramatization method

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - HISTORY

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 10 = 40]

- अ) इतिहासाचे अध्यापन आणि अध्यायन वृद्धीसाठी आणि विद्यार्थ्यांना सहकार्य आणि संवादाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी इतिहास शिक्षक तंत्रज्ञानाचा वापर कसा करू शकतो?
- ब) इतिहास शिक्षकाकडे असणाऱ्या प्रमुख गुणांबद्दल सविस्तर लिहा.
- क) इतिहासाचे अध्यापन आणि अध्यायन वृद्धीसाठी कोणते विविध प्रकारचे अध्यापन साधन वापरले जाऊ शकतात आणि ते कसे निवडले जाऊ शकतात आणि प्रभावीपणे कसे वापरता येतील?
- ड) इतिहासाच्या पाठ्यपुस्तकाचे मूल्यमापन करण्यासाठी आवश्यक निकष कोणते आहेत या बद्दल सविस्तर लिहा.
- इ) इतिहास शिकवण्याच्या विविध पद्धती सांगून कोणत्याही दोन पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
- फ) इतिहासाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा. हे प्रकार इतिहास आणि भूतकाळ समजून घेण्यास कसे योगदान देतात?

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवा. [4 × 6 = 24]

- अ) इतिहास अध्यापनात पाठ्यपुस्तके, माहितीपट आणि इतर माध्यमे काय भूमिका बजावू शकतात?
- ब) इतिहासाचे प्राथमिक आणि माध्यमिक स्रोत कोणते व शिक्षक ते कसे वापरू शकतात?
- क) विद्यार्थ्यांना शिकण्यास आणि समजून घेण्यास प्रोत्साहित करण्यासाठी शिक्षक इतिहासाच्या प्रभावी पाठ योजना कशा तयार करतात?
- ड) शालेय अभ्यासक्रमात इतिहास विषयाचे काय महत्त्व आहे?

प्रश्न 3) पाच पैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[4 × 4 = 16]

- अ) इतिहास आणि भूगोल या विषयांचा परस्पर संबंध
- ब) व्याख्यान पद्धतीचे फायदे व तोटे
- क) इतिहास शिक्षक संघटनेचे महत्व
- ड) इतिहासाच्या शिकवणीतून संस्कारित होणारी मूल्ये
- इ) नाट्यीकरण पद्धत

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - GEOGRAPHY

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in brief any four of the following : **[4 × 10 = 40]**

- a) Write down aims & objectives of Teaching Geography.
- b) Draw a detailed tree diagram of Geography Subject structure.
- c) What are special qualities required to be a Geography teacher?
- d) What is the curriculum? Explain any two methods of curriculum in geography subject.
- e) Describe a student centered teaching method and explain any two.
- f) Explain pros & cons about an evaluation procedure used while teaching geography.

Q2) Answer the following : **[4 × 6 = 24]**

- a) What are good characteristics of ideal textbook.
- b) Explain the geography concept.
- c) Write in detail about the things to be consider while lesson planning of Geography.
- d) Explain pros & cons about the excursion method.

Q3) Short Notes : **[4 × 4 = 16]**

- a) Geography maps.
- b) Geography and Science subject relation.
- c) Bloom's taxonomy of cognitive domain.
- d) Content cum methodology.

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - GEOGRAPHY

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही चारचे थोडक्यात उत्तर द्या. [4 × 10 = 40]

- अ) भूगोल शिकवण्याची उद्दिष्टे आणि उद्दिष्टे लिहा.
- ब) भूगोल विषयाच्या संरचनेचा तपशीलवार वृक्ष आकृती काढा.
- क) भूगोल शिक्षक होण्यासाठी कोणते विशेष गुण आवश्यक आहेत?
- ड) अभ्यासक्रम काय आहे? भूगोल विषयातील अभ्यासक्रमाच्या कोणत्याही दोन पद्धती स्पष्ट करा.
- इ) विद्यार्थी केंद्रीत शिकवण्याच्या पद्धतीचे वर्णन करा आणि कोणतीही दोन स्पष्ट करा.
- फ) भूगोल शिकवताना वापरलेल्या मूल्यमापन प्रक्रियेबद्दल साधक आणि बाधक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील उत्तर द्या. [4 × 6 = 24]

- अ) आदर्श पाठ्यपुस्तकाची चांगली वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- ब) भूगोल संकल्पना स्पष्ट करा.
- क) भूगोलाचे धडे नियोजन करताना कोणत्या गोष्टींचा विचार करावयाचा याविषयी तपशीलवार लिहा.
- ड) सहलीच्या पद्धतीबद्दल साधक आणि बाधक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. [4 × 4 = 16]

- अ) भूगोल नकाशे
- ब) भूगोल आणि विज्ञान विषय संबंध
- क) ब्लूमस सारणी नुसार बोधात्मक क्षेत्र
- ड) सामग्री सह पद्धत

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - MATHEMATICS

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (Any 4) :

[4 × 10 = 40]

- a) Explain inductive and deductive method of teaching mathematics. Explain how you will teach sum angle property of triangle using inductive and deductive method.
- b) What do you mean by gifted students? Give enrichment programme for gifted students.
- c) Explain types of triangles based on angles and sides.
- d) What is content cum methodology? Write its concept and nature.
- e) List teaching aids. Write importance of teaching aids in mathematics.
- f) Describe how will you implement CCM in teaching of mathematics method.

Q2) Answer in brief :

[4 × 6 = 24]

- a) Write importance of learning mathematics.
- b) Explain types of quadrilaterals.
- c) “Mathematics club” plays an important role in developing mathematics understanding and affection towards mathematics subject in school students. Discuss.
- d) CCM develops student-teacher understanding of teaching-learning process. Discuss.

Q3) Write short note (Any 4) :

[4 × 4 = 16]

- a) Heuristic method of teaching mathematics.
- b) Importance of practice work in mathematics.
- c) Characteristics of good textbook of mathematics.
- d) CCM- pedagogical content knowledge.
- e) Identification of below average students.
- f) Direct and indirect variation.

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - MATHEMATICS

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) पतशीलवार उत्तर द्या (कोणतेही चार) :

[4 × 10 = 40]

- अ) गणित अध्यापनाची उद्गामी व अवगामी पद्धती स्पष्ट करा. अध्यापनाची उद्गामी व अवगामी पद्धतीचे वापर करून त्रिकोणाच्या कोणांची बेरीज प्रमेय स्पष्ट करा.
- ब) गुणवंत विद्यार्थी म्हणजे काय? गुणवंत विद्यार्थ्यांसाठी सबलिकरण कार्यक्रम तयार करा.
- क) कोन आणि बाजूंवर आधारित त्रिकोणांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ड) आशय युक्त अध्यापन म्हणजे काय? त्याची संकल्पना आणि स्वरूप लिहा.
- इ) शैक्षणिक साधनांची यादी करा. गणित अध्यापनात शैक्षणिक साधनांचे महत्त्व लिहा.
- फ) गणित अध्यापनात तुम्ही CCM कसे उपयोजनात आणल यांचे वर्णन करा.

प्रश्न 2) थोडक्या उत्तर द्या.

[4 × 6 = 24]

- अ) गणित शिकण्याचे महत्त्व लिहा.
- ब) चतुर्भुजांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- क) शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये गणिताची समज आणि गणित विषयाबद्दल आपुलकी निर्माण करण्यात ‘‘गणिताचे संघ’’ महत्त्वाची भूमिका बजावतो. चर्चा करा.
- ड) CCM हे विद्यार्थी-शिक्षकान मध्ये अध्ययन-अध्यापन प्रक्रियेची समज विकसित करते. चर्चा करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा (कोणतीही चार) :

[4 × 4 = 16]

- अ) गणित अध्यापनाची स्वयं-शोधन पद्धती
- ब) गणितात सराव पाठचे महत्त्व
- क) गणिताच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये
- ड) CCM – शैक्षणिक सामग्रीचे ओळख
- इ) सरासरीपेक्षा कमी विद्यार्थ्यांची ओळख
- फ) सम प्रमाण आणि व्यस्त प्रमाण – फरक

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

**BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - GENERAL
SCIENCE**

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any FOUR of the following questions : [4 × 10 = 40]

- a) Explain in detail the aims and objectives of teaching general science at the secondary level.
- b) Describe the various methods of teaching science. Discuss the merits and demerits of any two methods.
- c) What are the professional competencies of an effective science teacher? Explain with examples.
- d) Describe the importance and components of lesson planning in general science.
- e) What are the characteristics of a good science curriculum? Explain different types of curriculum.
- f) Explain the use and importance of teaching aids in science. Give examples.

Q2) Answer the following questions (Compulsory) : [4 × 6 = 24]

- a) Distinguish between demonstration and project method.
- b) Explain the importance of science exhibitions in school.
- c) Describe any two types of evaluation techniques used in science teaching.
- d) What is microteaching? How is it useful for student teachers?

Q3) Write short notes on ANY FOUR of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) Use of models in science
- b) Qualities of a good science lesson
- c) Correlation of science with other subjects
- d) Role of ICT in science teaching
- e) Content-cum-methodology approach
- f) Science laboratory - layout and safety

Total No. of Questions : 3]

PE-12099

[6575]-37

B.P.Ed. (General)

BPED 104 : METHODOLOGY OF TEACHING - GENERAL
SCIENCE

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न लिहा : [4 × 10 = 40]

- अ) माध्यमिक स्तरावर सामान्य विज्ञान अध्यापनाचे उद्दिष्टे आणि ध्येय स्पष्ट करा.
- ब) विज्ञान अध्यापनाच्या विविध पद्धतींचे वर्णन करा. कोणत्याही दोन पद्धतींचे गुण व दोष स्पष्ट करा.
- क) एक प्रभावी विज्ञान शिक्षकाची व्यावसायिक कौशल्ये कोणती? उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ड) सामान्य विज्ञान विषयाचे पाठयोजनाचे महत्त्व व घटक स्पष्ट करा.
- इ) चांगल्या विज्ञान अभ्यासक्रमाची वैशिष्ट्ये कोणती? विविध अभ्यासक्रम प्रकारांची माहिती द्या.
- फ) विज्ञान विषयात अध्यापन साधनांचा वापर व त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा. उदाहरणे द्या.

प्रश्न 2) खालील सर्व प्रश्न लिहा (सर्व अनिवार्य) : [4 × 6 = 24]

- अ) प्रात्यक्षिक पद्धत व प्रकल्प पद्धती यांमधील फरक स्पष्ट करा.
- ब) शाळांमधील विज्ञान प्रदर्शनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- क) विज्ञान अध्यापनासाठी वापरण्यात येणाऱ्या मूल्यमापन तंत्रांपैकी कोणत्याही दोन प्रकारांची माहिती द्या.
- ड) मायक्रोटिचिंग म्हणजे काय? हे विद्यार्थी शिक्षकांसाठी कसे उपयुक्त आहे?

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतेही चार संक्षिप्त लेख लिहा :

[4 × 4 = 16]

- अ) विज्ञान विषयात मॉडेल्सचा उपयोग
- ब) चांगल्या विज्ञान पाठीच्या वैशिष्ट्यांची माहिती
- क) इतर विषयांशी विज्ञानाचा संबंध
- ड) विज्ञान अध्यापनात ICT ची भूमिका
- इ) विषय-सह-पद्धती दृष्टिकोन
- फ) विज्ञान प्रयोगशाळा - आराखडा व सुरक्षितता

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE12100

[Total No. of Pages : 2

[6575]-38

First Year B.P.Ed.

201 : ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the following answers in detail. (Any four) **[40]**

- a) List Energy System in human body. Explain ATP-Pc Energy system?
- b) Explain the functions of human cell with labelled diagram.
- c) List the part of Cardiovascular System. Explain blood circulation in heart.
- d) Explain the structure and function of respiratory system.
- e) Explain the structural and functional organization of human body.
- f) Write the Concept of metabolism.

Q2) Write the following answers in short. **[24]**

- a) Draw and explain the reflex action with example.
- b) Explain Joints in human body.
- c) Write functions of skin and skeletal system.
- d) Describe moments around joints.

Q3) Short Notes. **[16]**

- a) Types of muscle contraction.
- b) Explain Tidal Volume, Inspiratory Reserve Volume, Expiratory Reserve Volume, Residual volume.
- c) Functions of skin.
- d) Types of Tissues.
- e) Types of Muscles.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PE12100

[6575]-38

First Year B.P.Ed.

201 : ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

[40]

- अ) मानवी शरीरातील ऊर्जा संस्थेची यादी करा. एटीपी-पीसी ऊर्जा संस्था स्पष्ट करा.
- ब) मानवी पेशीची कार्ये आकृतीसह स्पष्ट करा.
- क) रक्ताभिसरण संस्थेचे भागांची यादी करा. हृदयातील रक्ताभिसरण स्पष्ट करा.
- ड) श्वसन संस्थेची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.
- इ) मानवी शरीराचे संरचनात्मक आणि कार्यात्मक संघटन स्पष्ट करा.
- फ) चयापचय संकल्पना लिहा.

प्र.2) खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[24]

- अ) प्रतिक्षिप्त आकृतीसह स्पष्ट करा.
- ब) मानवी शरीरातील सांधे स्पष्ट करा.
- क) त्वचा आणि अस्थी संस्थांची कार्ये लिहा.
- ड) सांध्याभोवतीच्या हलचालींचे वर्णन करा.

प्र.3) टिपा लिहा.

[16]

- अ) स्नायूंच्या आकुंचनाचे प्रकार
- ब) नियमित हवा, दीर्घ श्वसित हवा, दीर्घ उच्छवासित हवा, राहिलेली हवा स्पष्ट करा.
- क) त्वचेची कार्ये
- ड) ऊतींचे प्रकार
- इ) स्नायूंचे प्रकार

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE12101

[Total No. of Pages : 2

[6575]-39

First Year B.P.Ed.

202 : MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any four of the following questions. [40]

- a) What is sports management? Explain the functions of sports management.
- b) Prepare a fixture and schedule of Dist. Level Hand ball competition by League method.
(No. of teams 7, No. of grounds 2 & amp; No. of Days 4)
- c) Find out area required for 400 m. Standard track with inner border & amp; having 9 lanes of 1.22 m. each & amp; marking radius are 36.50 m.
- d) Explain the Importance of records and registers in Physical Education.
- e) Write types of sports equipment. Explain Maintenance of sports equipment.
- f) Explain how you will organize the camp in your school.

Q2) Answer the brief [24]

- a) Explain the principles of sports management.
- b) Prepare a budget for 5 Lakh Rs. for Physical education department in your school.
- c) Explain Zonal method in mass athletics for 3 teams (9 Players in each team).
- d) How will you plan the national day in your school? Explain.

Q3) Short Notes [16]

- a) Importance of sports management.
- b) Maintenance of sport ground.
- c) Criteria of standard track.
- d) Importance of time management.
- e) Objectives of mass athletics.
- f) Merits of knock-out method.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PE12101

[6575]-39

First Year B.P.Ed.

202 : MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[40]

- अ) क्रीडा व्यवस्थापन म्हणजे काय? व्यवस्थापनाची कार्ये लिहा.
- ब) जिल्हास्तरीय हॅण्डबॉल स्पर्धेसाठी साखळी पद्धतीने कार्यक्रम पत्रिका तयार करा. (संघ संख्या-7, क्रीडांगण 2 आणि amp; दिवस 4)
- क) 400 मी. प्रमाणित ट्रॅकची आखण्याची त्रिज्या 36.50 मी. सोबत कठडा व 1.22 मी. रूंदीच्या 9 लेन असल्यास ट्रॅकला लागणारे क्षेत्र शोधा.
- ड) शारीरिक शिक्षणात नोंदी व रजिस्टरचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- इ) क्रीडा साहित्याचे प्रकार लिहा. क्रीडा साहित्याची देखभाल स्पष्ट करा.
- फ) तुमच्या शाळेत वार्षिक शिबिर कार्यक्रमाचे नियोजन कसे कराल?

प्र.2) खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[24]

- अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा.
- ब) तुमच्या शाळेतील शारीरिक शिक्षण विभागासाठी 5 लाख रु. चे अंदाजपत्रक तयार करा.
- क) सामुहिक स्पर्धेमधील तीन संघासाठी विभागीय पद्धत स्पष्ट करा. (प्रत्येक संघात 9 खेळाडू)
- ड) तुमच्या शाळेत राष्ट्रीय दिनाच्या कार्यक्रमाचे नियोजन कसे कराल? स्पष्ट करा.

प्र.3) टिपा लिहा.

[16]

- अ) क्रीडा व्यवस्थापनाचे महत्त्व
- ब) क्रीडा मैदानाची देखभाल
- क) प्रमाणित ट्रॅकचे निकष
- ड) वेळ व्यवस्थापनाचे महत्त्व
- इ) सामुहिक स्पर्धा (Mass Athletics) चे उद्दिष्टे
- फ) बाद पद्धतीचे फायदे

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE12102

[Total No. of Pages : 2

[6575]-40

First Year B.P.Ed.

C-203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in detail. (Any four) [40]

- a) Write about appropriate and inappropriate practices of physical education in secondary schools.
- b) Discuss about visual impairment and modifications in teaching physical activities to visually impaired students.
- c) What is learning? Elaborate different learning styles.
- d) Write the rules of Surviving in the school organization.
- e) What is pedagogy? Explain in general principle of pedagogy.
- f) Write the different Extended curriculum with its significance in Physical Education.

Q2) Write in brief. [24]

- a) Use of technology for an effective learning environment. Discuss.
- b) Explain diamond conceptual framework.
- c) Explain Psychomotor domains of learning in Physical Education.
- d) Write causes characteristics, & guidelines for successful integration of learning disability.

Q3) Write any four from the following. [16]

- a) Affective domain in learning of Physical Education.
- b) Role conflict.
- c) Autism & role of physical activity.
- d) Explain dimension of pedagogy.
- e) Write the Physical Education curriculum structure of SSC board.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PE12102

[6575]-40

First Year B.P.Ed.

C-203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तर लिहा.

[40]

- अ) माध्यमिक स्तरावरील शारीरिक शिक्षणाच्या योग्य आणि अयोग्य प्रथांबद्दल लिहा.
- ब) अंधत्व या दिव्यांगते बद्दल लिहा आणि अंध विद्यार्थ्यांना शारीरिक शिक्षणाचे अध्यापन करताना काय बदल केले जातील याची चर्चा करा.
- क) अध्ययन म्हणजे काय? विविध अध्ययन शैली सविस्तर लिहा.
- ड) शालेय आयोजनात टिकून राहण्याचे नियम लिहा.
- इ) अध्यापनशास्त्र म्हणजे काय? अध्यापनशास्त्राची सामान्य तत्त्वे स्पष्ट करा.
- फ) विविध विस्तारित अभ्यासक्रम आणि त्यांचे शारीरिक शिक्षणातील महत्त्व लिहा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[24]

- अ) प्रभावी अध्ययन वातावरणामध्ये तंत्रज्ञानाची भूमिका चर्चा करा.
- ब) डायमंड कल्पनाबंध स्पष्ट करा.
- क) शारीरिक शिक्षणातील मानस-क्रियात्मक अध्ययन क्षेत्र स्पष्ट करा.
- ड) अध्ययन अक्षमतेच्या यशस्वी एकीकरणासाठीचे कारणे, वैशिष्ट्ये आणि मार्गदर्शिका लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[16]

- अ) शारीरिक शिक्षण अध्ययनातील भावात्मक क्षेत्र
- ब) भूमिका संघर्ष
- क) स्वमग्नता आणि शारीरिक क्रियाशीलतेची भूमिका
- ड) पेडागॉजीचे आयाम स्पष्ट करा.
- इ) एस एस सी बोर्ड शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रमाची रचना लिहा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE12103

[Total No. of Pages : 4

[6575]-41

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

204 : FITNESS & WELLNESS

(2015 Pattern) (Semester-II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any Four questions out of Six (10 Marks each) **[40]**

- a) What is the difference between physical activity and exercise? How does physical activity contribute to overall health?
- b) How has the prevalence of overweight and obesity changed over time? What are some factors that can contribute to being overweight or obese?
- c) What are some common training methods? How can person vary their training to prevent plateauing?
- d) What are some factors to consider when designing a personal exercise program? What are some common exercises for a personal fitness program?
- e) What is the difference between health-related physical fitness and skill-related physical fitness? How can improving physical fitness lead to improved quality of life?
- f) What are some effective ways to manage overweight and obesity? How can diet and exercise help with weight management?

Q2) Solve all questions (6 Marks each) **[24]**

- a) How much physical activity should a person engage in?
- b) How can a person improve their overall wellness?
- c) What is some health risks associated with being overweight or obese?
- d) How does overload principle apply to training?

P.T.O.

Q3) Write any Four short notes out of Five (4 Marks each)

[16]

- a) Importance of rest and recovery in an exercise program
- b) Steps to designing a fitness program
- c) Key components of a successful weight loss program
- d) FITT Principles
- e) Physical Wellness

Total No. of Questions : 3]

PE12103

[6575]-41

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

204 : FITNESS & WELLNESS

(2015 Pattern) (Semester-II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) सहा पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 10 गुण)

[40]

- अ) शारीरिक सक्रियता आणि व्यायाम यात काय फरक आहे? एकूणच आरोग्यासाठी शारीरिक हालचाली कशा प्रकारे योगदान देतात?
- आ) जास्त वजन आणि लठ्ठपणाचे प्रमाण कालांतराने कसे बदलले आहे? जास्त वजन किंवा लठ्ठ असण्यात योगदान देणारे काही घटक कोणते आहेत?
- इ) काही सामान्य प्रशिक्षण पद्धती कोणत्या आहेत? पठारावस्था होण्यापासून रोखण्यासाठी व्यक्ती त्याच्या प्रशिक्षणात कशी बदल करू शकते?
- ई) वैयक्तिक व्यायाम कार्यक्रमाची रचना करताना कोणते घटक विचारात घ्यावेत? वैयक्तिक तंदुरूस्ती कार्यक्रमासाठी काही सामान्य व्यायाम कोणते आहेत?
- उ) आरोग्य-संबंधित शारीरिक तंदुरूस्ती आणि कौशल्य-संबंधित शारीरिक तंदुरूस्ती मध्ये काय फरक आहे? शारीरिक तंदुरूस्ती सुधारल्याने जीवनाची गुणवत्ता कशी सुधारू शकते?
- ऊ) जास्त वजन आणि लठ्ठपणा व्यवस्थापित करण्याचे काही प्रभावी मार्ग कोणते आहेत? आहार आणि व्यायाम वजन व्यवस्थापनात कशी मदत करू शकतात?

प्र.2) सर्व प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण)

[24]

- अ) एखाद्या व्यक्तीने किती शारीरिक हालचाली केल्या पाहिजेत?
- आ) एखादी व्यक्ती त्याची संपूर्ण निरामयता कशी सुधारू शकते?
- इ) जास्त वजन किंवा लठ्ठ असण्याशी संबंधित काही आरोग्य धोके काय आहेत?
- ई) प्रशिक्षणाला ओव्हरलोड तत्त्व कसे लागू होते?

प्र.3) पाच पैकी कोणतेही चार टिपा लिहा. (प्रत्येकी 4 गुण)

[16]

- अ) व्यायाम कार्यक्रमात विश्रांती आणि पुनर्प्राप्तीचे महत्त्व
- आ) सदृढता कार्यक्रमाची रचना करण्यासाठी पायऱ्या
- इ) यशस्वी वजन कमी करण्यासाठीच्या कार्यक्रमाचे मुख्य घटक
- ई) एफ. आय. टी. टी. तत्त्वे
- उ) शारीरिक निरामयता

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE947

[Total No. of Pages : 2

[6575]-43

S.Y. B.P.Ed. (Physical Education)

302 : BIOMECHANICS

(2015 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any four of the following.

[4×10=40]

- a) Define Biomechanics. Explain its meaning and importance in sports.
- b) Describe different types of motion with examples from sports.
- c) Explain Newton's Laws of Motion and their application in athletics.
- d) What is stability? Describe principles of equilibrium in sports movement.
- e) Explain angular momentum and angular inertia with sport examples.
- f) Describe biomechanical analysis procedure with suitable examples.

Q2) Answer in Brief.

[4×6=24]

- a) Define torque and impulse.
- b) What are scalar and vector quantities? Give two examples of each.
- c) Differentiate between kinetic and potential energy with reference to sports.
- d) What is projection angle? How does it affect projectile motion?

Q3) Write short notes on any four.

[4×4=16]

- a) Centre of gravity
- b) Planes and axes of movements
- c) Work and power
- d) Types of levers
- e) Biomechanical tools
- f) Biomechanical reasons of Running Performance

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PE947

[6575]-43

S.Y. B.P.Ed. (Physical Education)

302 : BIOMECHANICS

(2015 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) पुढीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[4×10=40]

- अ) जीवयांत्रिकीशास्त्र म्हणजे काय? त्याचा अर्थ व क्रीडेतील महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) गतीचे प्रकार खेळातील विविध उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- क) न्युटनचे गतीचे नियम व क्रीडा क्षेत्रातील त्यांचे उपयोजन विषाद करा.
- ड) स्थैर्य (stability) म्हणजे काय? खेळातील समतोलाचे (equilibrium) तत्त्व त्याचे उपयोजन स्पष्ट करा.
- इ) क्रीडा क्षेत्रातील उदाहरणांसह कोनीय संवेग व कोनीय जडत्व या संज्ञा स्पष्ट करा.
- फ) जीवयांत्रिक विश्लेषणाची प्रक्रिया योग्य उदाहरणांसह विशद करा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तरे द्या.

[4×6=24]

- अ) आवर्त बल (torque) व आघात (impulse) या संज्ञांची व्याख्या करा.
- ब) सदिश व आदिश राशी म्हणजे काय? प्रत्येकी दोन उदाहरणे द्या.
- क) खेळासंबंधी गतीज ऊर्जा व स्थितीज ऊर्जा यातील फरक स्पष्ट करा.
- ड) प्रक्षेपण कोन म्हणजे काय? क्षेपण गतीवर (projectile motion) त्याचा काय परिणाम होतो?

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[4×4=16]

- अ) गुरुत्वमध्य
- ब) हालचालींचे प्रतल व अक्ष
- क) कार्य व शक्ती
- ड) लीव्हरचे प्रकार
- इ) जीवयांत्रिकी साधने
- फ) धावणे कार्यमानाची जीवयांत्रिकी कारणे

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE948

[Total No. of Pages : 2

[6575]-44

S.Y. B.P.Ed. (Physical Education)

**303 : PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS
(2015 Pattern) (Semester - III)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in detail (Any Four).

[40]

- a) Discuss the personality analysis of sigmund freud.
- b) Elaborate the communication process with suitable diagram.
- c) What are the dos and don'ts of a job interview?
- d) Explain the types of group discussion.
- e) Elaborate the types of leadership.
- f) What is the difference in CV & resume. Explain the types of resumes.

Q2) Write in brief about.

[24]

- a) Difference in open and closed body language.
- b) Types of habit.
- c) Variety of handshakes & meanings.
- d) Types of communication.

Q3) Write short notes (any four).

[16]

- a) Method to break bad habit.
- b) Body language during a video conference.
- c) Soft skills & hard skills.
- d) Characteristics of resume.
- e) Communication process.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PE948

[6575]-44

S.Y. B.P.Ed. (Physical Education)

303 : PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूल इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) कोणतेही 4 प्रश्न सोडवा.

[40]

- अ) सिगमंड फ्रॉईड यांच्या व्यक्तिमत्त्व विश्लेषण पद्धतीची चर्चा करा.
- ब) योग्य आकृती वापरून संप्रेषण प्रक्रिया विस्तृत करा.
- क) नोकरीच्या मुलाखतीत काय करावे आणि काय करू नये?
- ड) गट चर्चेचे प्रकार स्पष्ट करा.
- इ) नेतृत्वाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- फ) सीव्ही आणि रेझ्यूमे मध्ये काय फरक आहे? रेझ्यूमेचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.2) थोडक्यात लिहा.

[24]

- अ) मुक्त आणि बद्ध देह बोली मधील फरक.
- ब) सवयींचे प्रकार.
- क) विविध हस्तांदोलन पद्धती आणि त्यांचे अर्थ.
- ड) संप्रेषण प्रकार.

प्र.3) कोणत्याही 4 टीप लिहा.

[16]

- अ) वार्ट सवय मोडण्याची पद्धत
- ब) व्हिडिओ कॉन्फ्रेंस मधील देहबोली
- क) सॉफ्ट स्किल आणि हार्ड स्किल
- ड) रेझ्यूमेचे गुणधर्म
- इ) संप्रेषण प्रक्रिया

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE949

[Total No. of Pages : 2

[6575]-45

Second Year B.P.Ed. (Physical Education)
304 : HEALTH EDUCATION & NUTRITION
(2015 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (Any 4) [40]

- a) Define Health and explain determinants of Health.
- b) Explain Prevention, Identification and Remedial Measures related to Diseases.
- c) Define and Write Functions of Nutrition. Explain Balanced Diet and Food Pyramid.
- d) What are Ergogenic aids? Write Classification of Ergogenic Aids.
- e) Write Objectives and Principles of Health Education.
- f) Elaborate the concept of Carb Loading and suggest diet for marathon runner.

Q2) Answer in brief [24]

- a) Dimensions of Health.
- b) Postural Deformities of Legs.
- c) Vitamin A
- d) Suggest Diet for Cramps and Surgery.

Q3) Short Notes (Any 4) [16]

- a) Mid-Day Meal.
- b) Ill-Effects of Alcohol.
- c) Basal Metabolic Rate.
- d) Supplements.
- e) Food Hygiene.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PE949

[6575]-45

Second Year B.P.Ed. (Physical Education)
304 : HEALTH EDUCATION & NUTRITION
(2015 Pattern) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) सविस्तर लिहा. (कोणतेही चार)

[40]

- अ) आरोग्याची व्याख्या द्या आणि आरोग्याचे निर्धारक स्पष्ट करा.
- ब) आजार संबंधी प्रतिबंध, ओळख आणि उपचारात्मक उपाय स्पष्ट करा.
- क) आहाराची व्याख्या व कार्य लिहा. समतोल आहार आणि अन्न पिरॅमिड स्पष्ट करा.
- ड) एर्गोजेनिक एड्स म्हणजे काय? एर्गोजेनिक एड्सचे वर्गीकरण लिहा.
- इ) आरोग्य शिक्षणाचे उद्देश्य आणि तत्वे लिहा.
- फ) कार्ब-लोडिंग संकल्पना विस्तृत करा आणि मॅरथॉन खेळाडूसाठी आहार सूचवा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तर लिहा.

[24]

- अ) आरोग्याचे पैलू
- ब) पायाचे शरीरधारणा व्यंग
- क) जीवनसत्व अ
- ड) स्नायू पेटका व शस्त्रक्रिया यासाठी आहार सूचवा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[16]

- अ) मिड-डे मिल
- ब) दारूचे दुष्परिणाम - III
- क) बेसल मेटाबोलिक रेट
- ड) सपलीमेंट्स
- इ) अन्न स्वच्छता

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-950

[Total No. of Pages : 4

[6575]-46

B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION
401 : Research & Statistics
(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following :

[4 × 10 = 40]

- a) What is Research? Elaborate comparative research method in detail.
- b) Explain need and importance of research in Physical Education. Elaborate different sources of review of literature.
- c) Classify different data collection tools and explain questionnaire in detail with suitable examples.
- d) Solve Average deviation from the given distribution of 'sit ups' test scores conducted on Std. VIII boys students. Interpret the result using NPC.

22	5	3	28	15	12
28	39	39	21	16	20
17	16	27	15	14	26
6	30	19	18	15	27
27	24	26	12	10	23

- e) Define Statistic. Explain different data scales in detail.
- f) Write objectives, assumptions, delimitations & limitations for the given research problem

Research Problem :

“Status study of Fundamental Movements and Physical Activity Level of Children from Pune City”

P.T.O.

Q2) Brief answer of the following :

[4 × 6 = 24]

- a) Explain comparative and correlation research methods in brief.
- b) What is fundamental research?
- c) Elaborate characteristics of Normal Probability curve with diagram.
- d) Find Correlation between Explosive strength and height of senior athletes and interpret the coefficient of correlation.

SN	1	2	3	4	5	6	7	8
SBJ	2.35	2.60	2.36	2.96	2.82	2.75	2.75	2.90
Height	179	185	165	192	170	183	184	200

Q3) Write Short Notes on any four :

[4 × 4 = 16]

- a) Application of Computer in Research
- b) Data Types
- c) Population & Sample of research
- d) Statistical tools for data analysis
- e) Measures of central tendency
- f) Questionnaire and Opinionnaire

PE-950

[6575]-46

B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

401 : Research & Statistics

(2015 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

[4 × 10 = 40]

- अ) संशोधन म्हणजे काय? तुलनात्मक संशोधन पद्धतीचे तपशीलवार स्पष्टीकरण करा.
ब) शारीरिक शिक्षणात संशोधनाची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा. संदर्भ साहित्य आढावा घेण्यासाठीचे विविध स्रोत तपशीलवार मांडा.
क) संशोधनाची माहिती गोळा करण्याच्या साधनांचे वर्गीकरण करा व प्रश्नावलीचे सोदाहरण स्पष्टीकरण करा.
ड) इयत्ता आठवीच्या मुलांवर राबवलेल्या 'सीट अप्स' कसोटीच्या खालील वितरणावरून सरासरी विचलन काढा. मिळालेल्या गुणाचे प्रसामान्य संभव वक्राच्या आधारे अर्थनिर्वचन करा.

22	5	3	28	15	12
28	39	39	21	16	20
17	16	27	15	14	26
6	30	19	18	15	27
27	24	26	12	10	23

- इ) संख्याशास्त्राची व्याख्या स्पष्ट करा. विविध माहिती शलाकांचे सखोल स्पष्टीकरण करा.
फ) दिलेल्या संशोधन समस्येकरिता उद्दिष्टे, गृहितके, परिसीमा व मर्यादा लिहा.

संशोधन समस्या :

“पुणे शहरातील लहान मुलांच्या मूलभूत हालचाली व शारीरिक सक्रियतेच्या दर्जाचा अभ्यास”

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :

[4 × 6 = 24]

- अ) तुलनात्मक व सहसंबंधात्मक संशोधन पद्धती थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ब) मूलभूत संशोधन म्हणजे काय?
- क) प्रसामान्य सामान्य संभव वक्राची गुणवैशिष्ट्ये विषद करा.
- ड) वरिष्ठ खेळाडूंच्या स्फोटक ताकद व उंचीतील सहसंबंध शोधा आणि सहसंबंध सहगुणकाचे अर्थनिर्वचन करा.

अ.क्र.	1	2	3	4	5	6	7	8
उभ्याने लांब उडी	2.35	2.60	2.36	2.96	2.82	2.75	2.75	2.90
खेळाडूची उंची	179	185	165	192	170	183	184	200

प्रश्न 3) कोणत्याही चार टीप लिहा :

[4 × 4 = 16]

- अ) संशोधनात संगणकाचे उपयोजन
- ब) माहिती प्रकार
- क) संशोधनाची जनसंख्या व न्यादर्श (नमूना)
- ड) माहिती विश्लेषणासाठी संख्याशास्त्रीय साधने
- इ) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे
- फ) प्रश्नावली व मतावली

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-951

[Total No. of Pages : 4

[6575]-47

B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

402 : Athletic Care and Rehabilitation

(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Answer in detail (Any 4)

[4 × 10 = 40]

- a) Define sports medicine. Describe how sports medicine is helpful in psychological guidance and counseling of injured sportsperson.
- b) Write first aid and later management of blisters and incisions.
- c) Explain how thermotherapy works. List methods used in thermotherapy and explain any 2.
- d) Describe first aid. What do you mean by “immediate action” while giving first aid.
- e) What is Resuscitation? Explain ABC of cardiopulmonary resuscitation.
- f) Explain role of friends and team players in Team Medical Care.

Q2) Answer in brief

[4 × 6 = 24]

- a) Write effects and ill effects of doping.
- b) Write steps of rehabilitation of acute sports injury.
- c) Explain benefits of massage for sportsmen.
- d) Describe any 3 methods of carrying injured person.

P.T.O.

Q3) Write short note (Any 4)

[4 × 4 = 16]

- a) Sports Medicine objective related to the prophylactic medical care.
- b) Differentiate between sprain and strain.
- c) Effect of cryotherapy on injured part.
- d) First aid for snake bite and bee sting.
- e) Types of bandages.
- f) Causes of sports injuries.

Total No. of Questions : 3]

PE-951

6575]-47
B.P.Ed.
PHYSICAL EDUCATION
402 : Athletic Care and Rehabilitation
(2015 Pattern) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्रश्न 1) तपशीलवार उत्तर द्या (कोणतेही 4)

[4 × 10 = 40]

- अ) क्रीडा वैधकशास्त्र व्याख्या द्या. जखमी खेळाडूंचे मनोवैज्ञानिक मार्गदर्शन आणि समुपदेशन करण्यासाठी क्रीडा वैधकशास्त्र कसे उपयुक्त आहे याचे वर्णन करा.
- ब) 'फोफळा' आणि 'चीर' यांचे प्रथमोपचार आणि नंतरचे व्यवस्थापन लिहा.
- क) उष्ण उचरात्मक पद्धती कशी कार्य करते ते स्पष्ट करा. उष्ण उचरात्मक पद्धती मध्ये वापरल्या जाणाऱ्या रीतची यादी करा आणि कोणतीही 2 स्पष्ट करा.
- ड) प्रथमोपचाराचे वर्णन करा. प्रथमोपचार देताना "तात्काळ कारवाई" म्हणजे काय?
- इ) हृदय व रक्तवाहिन्या संबंधित पुनरुत्थान म्हणजे काय?
- फ) संघाची वैधकीय निगा - मित्र आणि संघातील खेळाडूंची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर द्या

[4 × 6 = 24]

- अ) डोपिंगचे परिणाम आणि दुष्परिणाम लिहा.
- ब) तीव्र क्रीडा दुखापतीच्या पुनर्वसनाचे टप्पे लिहा.
- क) खेळाडूंसाठी मसाजचे फायदे स्पष्ट करा.
- ड) जखमी व्यक्तीला घेऊन जाण्याच्या कोणत्याही 3 पद्धतींचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा (कोणतीही 4)

[4 × 4 = 16]

- अ) रोगप्रतिबंधक वैद्यकीय सेवेशी संबंधित क्रीडा वैद्यक शास्त्राचे उद्दिष्टे.
- ब) लचक आणि ताण यातील फरक करा.
- क) जखमी भागावर थंड उपचारात्मक पद्धती चे परिणाम लिहा.
- ड) सर्पदंश आणि मधमाशीच्या डंक- प्रथमोपचार.
- इ) मलमपट्टी चे प्रकार.
- फ) क्रीडा दुखपतींचे कारणे.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-952

[Total No. of Pages : 4

[6575]-48

B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

403 : Theory of Sports and Games

(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in brief (Any Four) :

[4 × 10 = 40]

- a) Explain Dhyanchand and Arjun Award given by the Government of India.
- b) Draw Football court with measurement and explain any 5 rules of Football.
- c) Explain any 2 awards given by Maharashtra state in details.
- d) Explain the concept of play, games and sports.
- e) Explain any 10 rules of Handball.

Q2) Solve all questions :

[4 × 6 = 24]

- a) Offensive strategies used in Net games.
- b) Common skills in invasion games
- c) Explain any 2 technologies used in cricket.
- d) List down the equipment's used in Volleyball, Tennis, Badminton sports.

P.T.O.

Q3) Short Notes (Any Four) :

[4 × 4 = 16]

- a) Shiv Chhatrapati Award for players
- b) Hawk Eye
- c) Deffensive strategies in Wall games
- d) Write down any 4 fouls in Kho Kho
- e) Write down any 4 fouls in Kabaddi
- f) Striking Games

Total No. of Questions : 3]

PE-952

[6575]-48

B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

403 : Theory of Sports and Games

(2015 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील पैकी चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [4 × 10 = 40]

- अ) भारत सरकार तर्फे दिल्या जाणाऱ्या ध्यानचंद व अर्जुन पुरस्काराचे वर्णन करा.
- ब) फुटबॉल खेळाचे क्रीडांगण काढा व फुटबॉल खेळाचे पाच नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
- क) महाराष्ट्र शासनातर्फे खेळामध्ये देण्यात येणाऱ्या कोणत्याही दोन क्रीडा पुरस्कारांबद्दल माहिती लिहा.
- ड) खेळणे, खेळ आणि क्रीडा या संकल्पना स्पष्ट करा.
- इ) हँडबॉल खेळातील कोणतेही दहा नियम लिहा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. [4 × 6 = 24]

- अ) नेट गेम्स ची आक्रमणात्मक रणनीती कौशल्ये स्पष्ट करा.
- ब) इनवेजन खेळातील सामाईक कौशल्ये स्पष्ट करा.
- क) क्रिकेट मध्ये वापरण्यात येणारे कोणतेही दोन तंत्रज्ञान स्पष्ट करा.
- ड) व्हॉलीबॉल, टेनिस, बॅडमिंटन खेळांमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या क्रीडा साहित्याची यादी करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा (कोणतेही चार)

[4 × 4 = 16]

- अ) शिवछत्रपती पुरस्कार (खेळाडूंना दिला जाणारा)
- ब) हॉक आय
- क) वॉल गेम्समधील बचावात्मक रणनीती
- ड) खो खो खेळातील कोणतेही चार प्रमाद (फाउल्स)
- इ) कबड्डी खेळातील कोणतेही चार प्रमाद
- फ) स्ट्राइकिंग गेम्स

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PE-953

[Total No. of Pages : 4

[6575]-49
S.Y. B.P.Ed
PHYSICAL EDUCATION
404 : Fitness and Conditioning
(2015 Pattern) (Semester - IV) (Elective)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any Four questions out of Six (10 marks each) : [4 × 10 = 40]

- a) Explain the five components of health related physical fitness. Provide examples of exercises or activities that target each component
- b) Discuss the FITT recommended for muscular strength and muscular endurance.
- c) Design circuit training program for intermediate basketball under 19 male players
- d) How much Physical activity is enough for Health benefits? Discuss.
- e) Explain SPORT Principles with suitable example
- f) Discuss the aspects to be considered while creating a strength training program?

Q2) Solve all questions (6 marks each) :

[4 × 6 = 24]

- a) Draw the activity Pyramid.
- b) Compare Free weights vs machine exercises
- c) What is compound exercises? List out minimum 10 compound exercises.
- d) Discuss the FITT recommended for cardio vascular endurance.

Q3) Write any Four short notes out of Six (4 marks each) : [4 × 4 = 16]

- a) Explain step test
- b) Modes of strength training
- c) Calculate Target heart rate of individual which Age is 19 for 80% intensity
- d) Difference between Aerobic and Anaerobic training
- e) Benefits of personal training.
- f) Qualities of fitness conditioning trainer

P.T.O.

PE-953

[6575]-49
S.Y. B.P.Ed
PHYSICAL EDUCATION
404 : Fitness and Conditioning
(2015 Pattern) (Semester - IV) (Elective)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) सहा पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [4 × 10 = 40]
- अ) आरोग्याशी संबंधित शारीरिक तंदुरुस्तीचे पाच घटक स्पष्ट करा. प्रत्येक घटकाचा विकास करणार्या व्यायाम किंवा उपक्रमांची उदाहरणे द्या.
- ब) स्नायू ताकद आणि दमदारपणासाठी शिफारस केलेल्या एफ.आय.टी.टी चर्चा करा.
- क) मध्यम स्तरावरील 19 वर्षाखालील बास्केटबॉल पुरुष खेळाडूसाठी चक्रीय प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करा.
- ड) आरोग्याच्या फायद्यांसाठी किती शारीरिक सक्रियता पुरेशी आहे? चर्चा करा.
- इ) योग्य उदाहरणासह SPORT तत्त्व स्पष्ट करा.
- फ) ताकद प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करताना विचारात घ्यायच्या पैलूंवर चर्चा करा.
- प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवा : [4 × 6 = 24]
- अ) उपक्रम पिर्यामिड आखणी करा.
- ब) फ्री वेट विरुद्ध मशीन व्यायामाची तुलना करा.
- क) कंपाऊंड व्यायाम म्हणजे काय? किमान 10 कंपाऊंड व्यायामांची यादी करा.
- ड) रुद्राभिसरण दमदारपणासाठी एफ आय टी टी तत्त्व लिहा.
- प्रश्न 3) सहा पैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा. [4 × 4 = 16]
- अ) स्टेप टेस्ट स्पष्ट करा.
- ब) ताकद प्रशिक्षण पद्धती.
- क) 80% तीव्रतेसाठी 19 वय असलेल्या व्यक्तीचे टारगेट हार्ट रेट मोजा.
- ड) एरोबिक आणि अनएरोबिक प्रशिक्षणामध्ये फरक.
- इ) वेयक्तिक प्रशिक्षणाचे फायदे.
- फ) फिटनेस कंडिशनिंग ट्रेनरचे गुण.

Total No. of Questions : 3]

PE-953

[6575]-49

S.Y. B.P.Ed

PHYSICAL EDUCATION

404 : Yoga Education

(2015 Pattern) (Semester - IV) (Elective)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain in detail (Any four) :

[4 × 10 = 40]

- a) Explain Eight Limbs of Yoga
- b) “Ashtang Yoga for school going children”. Explain in detail
- c) Write importance of Pranayama and explain any two types of Pranayama in detail.
- d) How Yoga is one of the remedial treatment method? Discuss.
- e) Write any one Yogic Prayer and its meaning and prepare Sequence of one yoga session.
- f) Write in detail about Yoga Centers in India and Abroad.

Q2) Attempt all the questions :

[4 × 6 = 24]

- a) Write definitions of Yoga given in Bhagvad Gita & Explain Bhakti Yoga and karma yoga.
- b) Write in chart form: Breathing, Beej Mantra, Names of Surya, Names of Positions and Chakras for each position of Surya Namaskar.
- c) Write names of PANCHKOSH and explain any two in detail.
- d) Explain Panchpran in detail.

Q3) Short Note. (Any 4) :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain in brief- ‘Bhakti yoga’.
- b) Write the sequence of ‘Sarvangasana’ position.
- c) Explain Sutraneti and Kapalbhati in detail
- d) How many types of national level yoga competitions are there?
- e) Write Types of Kriyas and explain Jal and Sutra Neti kriya
- f) Difference between Pranayama & deep breathing.

Total No. of Questions : 3]

PE-953

[6575]-49
S.Y. B.P.Ed
PHYSICAL EDUCATION
404 : Yoga Education
(2015 Pattern) (Semester - IV) (Elective)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) सविस्तर लिहा. (कोणतेही चार) [4 × 10 = 40]

- अ) योगाचे आठ अंग स्पष्ट करा.
- ब) “शाळेत जाणाऱ्या मुलांसाठी अष्टांग योग” सविस्तर स्पष्ट करा.
- क) प्राणायामाचे महत्त्व लिहा आणि प्राणायामाचे कोणतेही दोन प्रकार तपशीलवार सांगा.
- ड) योग ही अनेक उपचार पद्धतींपैकी एक कशी आहे? चर्चा करा.
- इ) कोणतीही एक योगिक प्रार्थना आणि त्याचा अर्थ लिहा आणि एका योग सत्राचा क्रम तयार करा.
- फ) भारत आणि परदेशामधील योग केंद्रांबद्दल तपशीलवार माहिती लिहा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर लिहा. [4 × 6 = 24]

- अ) भगवद्गीतेमध्ये दिलेल्या योगाच्या व्याख्या लिहा आणि भक्तियोग आणि कर्मयोग समजावून सांगा.
- ब) तक्ता स्वरूपात लिहा: सूर्यनमस्काराच्या प्रत्येक स्थितीच्या वेळी श्वासोश्वास, बीजमंत्र, सूर्याची नावे, स्थितीची नावे, आणि चक्र.
- क) पंचकोशची नावे लिहा आणि कोणतेही दोन तपशीलवार स्पष्ट करा.
- ड) पंचप्राण तपशीलवार सांगा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [4 × 4 = 16]

- अ) थोडक्यात स्पष्ट करा- ‘भक्ती योग’.
- ब) ‘सर्वांगासन’ स्थितीचा क्रम लिहा.
- क) सूत्रनेती आणि कपालभातीचे सविस्तर वर्णन करा.
- ड) राष्ट्रीयस्तरवरील योगस्पर्धा किती प्रकारांमध्ये असतात?
- इ) क्रियांचे प्रकार लिहा आणि जल आणि सूत्र नेति क्रिया समजावून सांगा.
- फ) प्राणायाम आणि खोल श्वास यातील फरक.

